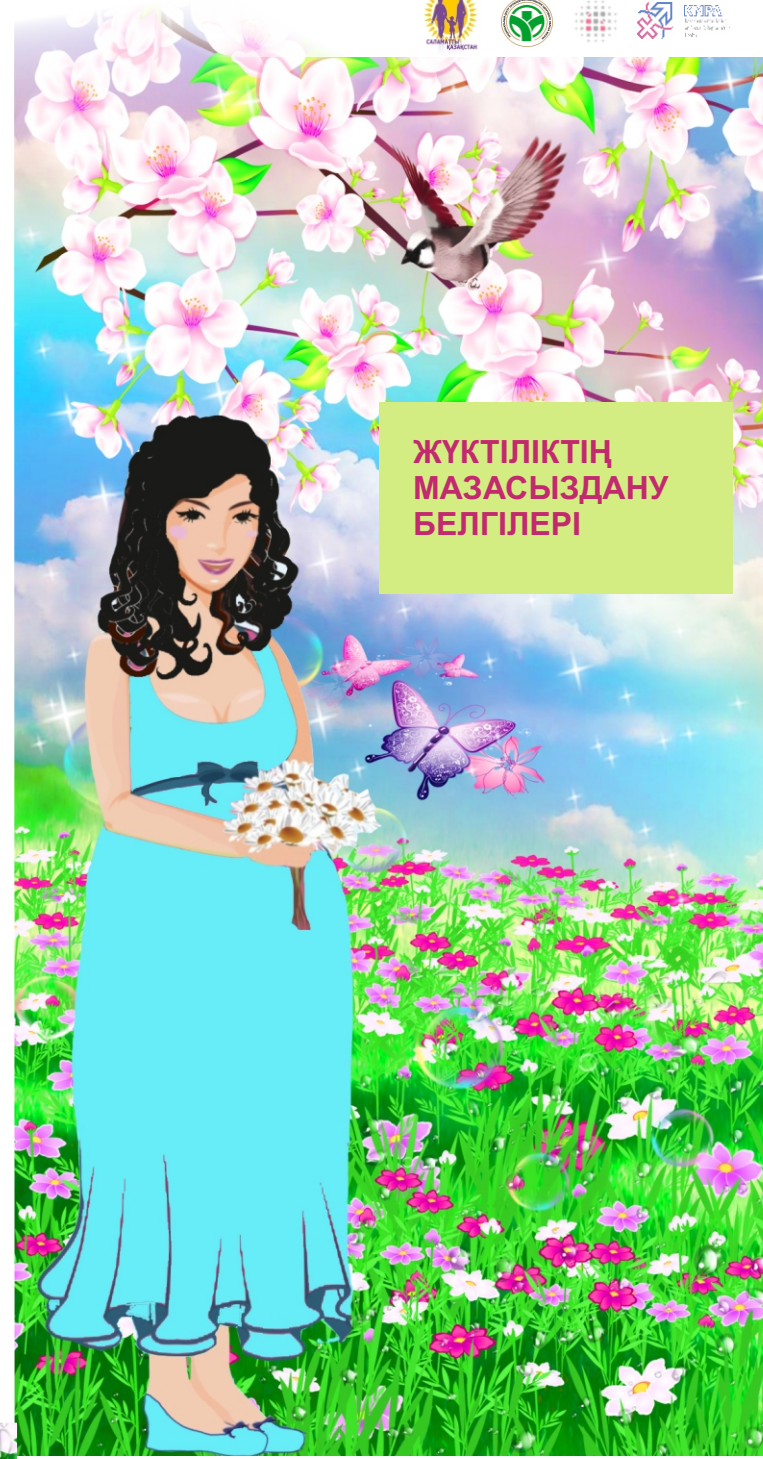

**Босанғаннан кейінгі кезеңде дереу
медициналық көмек қажет
болатын белгілер:**

- қызыл түсті, ұйыған түйіршіктері бар қанның көп бөліне бастауы (бір сағатта бірнеше гигиеналық төсемді ауыстыруға тура келеді)
- жыныс жолдарынан іріңді, исі жағымсыз бөлінділердің шығуы құрсақтың төменгі тұсының қатты ауыруы
- дене қызуының 38°C және одан жоғары көтерілуі
- операциядан кейін құрсақтың алдыңғы тұсында немесе жырмаш аумағында ауырсынушылықтың, сұйық бөлінділердің пайда болуы
- сүт бездерінің қатқылдануы, ауырсынушылығы, қызаруы

*Әр әйел өзінің жүктілігіне
жауапкершілікпен қарауы тиіс, бұл оған
ана болу мен дені сау баланы дүниеге
әкелу бақытын сыйлайды.*

Салауатты өмір салтын қалыптастыру
проблемаларының ұлттық орталығы
Мекен-жайы: Алматы қ., Қонаев көшесі, 86
байланыс. тел.:291-61-18
www.hls.kz

**ЖҮКТІЛІКТІҢ
МАЗАСЫЗДАНУ
БЕЛГІЛЕРІ**

ЖҮКТІЛІКТІҢ МАЗАСЫЗДАНУ БЕЛГІЛЕРІ

Жүктілік – бұл ауру емес, қалыпты физиологиялық процесс. Көп жағдайда жүкті әйелдерге медицина қызметкерлері тарапынан бақылап, кеңес беру ғана қажет болады.

Жүктілік кезіндегі арнайы емдеуді қажет етпейтін физиологиялық өзгерістер:

- таңғы лоқсу, құсу
- дәмді өзгеше сезіну
- теріде қара дақтардың пайда болуы немесе терінің күңгірттенуі
- сүт бездерінің ауырсынуы

Жүктілік үш ұшайлыққа бөлінеді. Бірінші ұшайлық жүктіліктің алғашқы үш айына, екіншісі – жүктіліктің 4-6 айлық кезеңіне, үшіншісі – жүктіліктің 7-9 айлық кезеңіне сәйкес келеді.

Бірінші ұшайлықтың медициналық көмекті қажет ететін мазасыздану белгілері:

- тәулігіне 8-10 рет құсу
- жыныс жолдарынан қанды сұйықтың бөлінуі
- құрсақтың немесе бүйірінің қатты ауыруы, әуелі сыздап ауыртады, ал сонан кейін күшейе бастайды

Жүктіліктің екінші ұшайлығындағы дереу медициналық көмек қажет болатын белгілер:

- бастың ұдайы немесе кенеттен ауыруы
- көру қабілетінің нашарлауы немесе көз алдында қара ноқаттар елесінің пайда болуы
- анық көрінетін немесе кенеттен пайда болған ісінушілік
- жыныс жолдарынан қан кетуі
- құрсақтың қатты әрі асқына ауыруы
- ұдайы құсу
- 24 сағат бойы ұрықтың қозғалмауы
- қынаптан сулы бөлінділердің шығыуы (қағанақ суының кетуі)

Егер Сізде жүктіліктің үшінші ұшайлығында келесі белгілердің ең болмаса біреуі білінсе дереу медициналық көмек қажет болатынын білуіңіз керек:

- жыныс жолдарынан қанды сұйықтың бөлінуі
- қынаптан сұйық бөлінділердің көп шыға бастауы (қағанақ суының кете бастауы)
- бастың ұдайы немесе кенеттен ауыруы
- көру қабілетінің нашарлауы немесе көз алдында қара ноқаттар елесінің пайда болуы
- дене қызуының 38°C және одан да жоғары болуы
- құрсақтың қатты ауыруы
- ұрық қозғалысының әлсіреуі болмауы
- арасында 5-10 минут салып толғату